

Sygn. akt VIII Pz 98/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Jolanta Łanowy-Klimek

SSR del. Anna Capik-Pater (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2018r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. J.

przeciwko Spółce (...)

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B.

na pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 15 czerwca 2018r. sygn. akt IV P 132/18

p o s t a n a w i a:

1. zmienić punkt 2 postanowienia w ten sposób, że zasądzić od powódki M. J. na rzecz pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
2. zasądzić od powódki na rzecz pozwanej 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Anna Capik-Pater (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka M. J. pozwem skierowanym przeciwko Spółce (...) S.A. w B. domagała się zasądzenia na jej rzecz rekompensaty z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniach rekompensacyjnych z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Na rozprawie w dniu 15 czerwca 2018 r. powódka skutecznie cofnęła pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Postanowieniem z 15 czerwca 2018r. Sąd Rejonowy w Z. w pkt 1 umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., a w pkt 2 odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie wystąpiły szczególne okoliczności, o których mowa w art. 102 k.p.c., które uzasadniają

odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu, w szczególności: fakt, iż dochodzone roszczenie o zapłatę utraty rekompensaty za utracony deputat węglowy jest roszczeniem, które zagwarantował ustawodawca tylko niektórym kategoriom osób, a także krótki termin zawity do złożenia odwołania od decyzji strony pozwanej, który mógł powodować pewnego rodzaju „pochopność” powódki. Ponadto Sąd I instancji zaznaczył, że pracownicy pozwanej przy przyjmowaniu wniosków o rekompensatę wskazywali, że będzie ona wypłacana również wdowom po zmarłych górnikach. W ocenie Sądu I instancji zasady współzycia społecznego nie pozwalają nałożyć na przegrywającego obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto zarówno charakter roszczeń z jakimi wystąpiła powódka, jak i jej subiektywne przekonanie o zasadności zgłoszonych roszczeń, pozwalały zastosować normę przewidzianą w art. 102 k.p.c.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt 2. Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania, pomimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo niezaistnienia w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c., tj. wypadków szczególnie uzasadnionych;
- § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od powódki na jej rzecz pozwanej kwoty 1350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenia od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu podniosła, że nie jest prawdą, iż pracownicy pozwanej przy przyjmowaniu wniosków złożonych przez wdowy po zmarłych górnikach informowali je, iż rekompensata będzie im wypłacana. Podkreśliła, że powódka otrzymała decyzję odmowną w sprawie rekompensaty na etapie przesądowym, w uzasadnieniu której pozwana wyjaśniła w sposób jednoznaczny z jakich przyczyn powódka nie jest uprawniona do rekompensaty. Zaznaczyła, że powódka nigdy nie spełniła przesłanek do uzyskania rekompensaty, a pomimo to w pełni świadomie skierowała przeciwko niej powództwo. Ponadto pozwana wskazała, że 14-dniowy termin na wytoczenie powództwa w przedmiotowej sprawie nie jest krótszy od innych ustawowych terminów przewidzianych na wnoszenie środków odwoławczych, w tym terminów przewidzianych w prawie pracy. Pozwana zwróciła również uwagę na to, że jeżeli powódka miała wątpliwości co do stanu prawnego to mogła zasięgnąć porady prawnej, a w tym skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa. Dalej wskazała, że skoro powódka zaniechała tych czynności i bezzasadnie wszczęła postępowanie, to powinna ponosić konsekwencje prawne z tym związane.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Powódka w niniejszej sprawie domagała się zasądzenia kwoty 10 000 zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. 2017 poz. 1971). Zaskarżoną decyzją pozwana odmówiła powódce prawa do spornego świadczenia, wskazując, że jest ona osobą nieuprawnioną.

Ustawodawca w art. 2 ust. 1 lit.a do osób uprawnionych do tego świadczenia zalicza m.in. emerytów mających ustalone prawo do emerytury i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Jedną z podstaw odstąpienia od obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. stanowić może słuszność żądań w chwili ich zgłoszenia Wypełniając wniosek o świadczenie rekompensacyjne powódka miała do dyspozycji pismo jak wypełnić wniosek wraz z pełną, czytelną informacją, kto jest osobą uprawnioną. Również w decyzji odmownej z dnia 15 lutego 2018 roku pozwana ponownie wskazała podstawy rozstrzygnięcia. Z treści załącznika do pozwu wynika, że powódka była świadoma, że nie jest osobą uprawnioną do spornego świadczenia w rozumieniu ustawy .

Sąd zaznacza, że samo subiektywne poczucie krzywdy, czy subiektywna ocena co do zasadności żądań również nie uzasadniają odstąpienia od zwrotu kosztów procesu. Muszą one korespondować z trudną sytuacją materialną powódki. Sąd Rejonowy nie poczynił żadnych ustaleń w tym zakresie. Brak jest informacji o sytuacji materialnej, co również nie uzasadnia odstąpienia od obciążania kosztami. Należy podnieść, że zła sytuacja finansowa, stanowiąca podstawę do zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, nie wyczerpuje sama w sobie przesłanek zastosowania art. 102 k.p.c.,

a przepis ten, z uwagi na swój szczególny charakter, nie może być wykładany rozszerzająco wyklucza uogólnienie.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Przyznanie przez ustawodawcę prawa do rekompensaty niektórym emerytom i rencistom nie przemawia za odstąpieniem osób nieuprawnionych od obciążania kosztami postępowania. Powództwo od samego początku było bezpodstawne i strona wnosząca pozew winna liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów wywołanych swoim działaniem. Podstawą oceny, czy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa. Zdaniem Sądu Okręgowego, powódka nie wykazała żadnej przesłanki , która uzasadniałaby zastosowanie art. 102 k.p.c.

W związku z tym zażalenie uwzględniono na podstawie art. 397 § 1, §1¹, §2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. i w pkt 1 sentencji wyroku zmieniono punkt 2 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądzono od powódki na rzecz pozwanej 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej została ustalona na podstawie §2 pkt 4 w zw. z §9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 15 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

W pkt 2 sentencji wyroku Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej 150 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego. Na kwotę tę składają się opłata w wysokości 120 zł stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej ustalona na podstawie § 2 pkt 2 i §10 ust 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U 2018 poz. 265) oraz opłata od zażalenia wynosząca 30 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia wyniosła 1350 zł.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del. Anna Capik-Pater (spr.)

Sędzia Przewodniczący Sędzia